

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindelicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1638. Soc. 99.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

17. Cùm nolent hostes arma ponere, Rex desperatâ concordia, passis vexillis, sonante classico, in hostem ducit exercitum. Tanti Gregorium, ejusque copias terror occupat, ut nec sustinuerint primum impetum: unusquisque profugit, quò suus eum rapuit metus. Gregorius è fuga retractus persolvit scelerum poenas; nam coram Rege flagellis cæsus, sectis pedibus, ac manibus, avulso capite, laceratus in frustra igni tosta, ac projecta voranda canibus. Contigerat ante prælium, ut veneficus Gregorio suaderet obtinendam victoriam, si milites ferrent è zonâ pendentia cervorum cornua veneficiis imbuta. Quo cognito, Rex Alvarus imperavit, nullus de suis ut prodiret in aciem, quin portaret è cinctu suspensam crucem.

18. P. Michaël, priusquam acies confingerent, se in Collegium contulerat, auditâ Regis confessione, & eodem munito divinis epulis, crudeli morbo in lectum dejecitur. Alvarus lætissimus successu felice, urbem ingressus, adiit nostram domum, eò Canonici processere, ut sub umbella deducerent in templum maximum, ac Regiam. Ut erat piissimus, jussit sub umbella deferri sanctissimæ Virginis simulacrum, quod habuerat secum in castris; ipse superpelliceo sumpto, inq; manum thuribulo progreditur ante simulacrum, & odorâ flammâ Magnam Matrem veneratur, gratiasque agit ob hostes debellatos.

19. Regnum Loangum à Congo separat Zairus flumen. Illius Rex postulavit ad se mitti viros de nostris; alios enim volebat, qui populos erudirent fidei mysteriis. Penuria sacerdotum causa fuit, quò minus Loangensis satisfaceret. Rex Dongensis, cujus filius ab annis decem educabatur in Collegio nostro, pariter ad se de nostris mitti petiit sacerdotem. Regina Ginga, nata in Angolæ perniciem, magnopere desideravit mutuam cum nostro Collegio commercium. Ad conciliandos Patrum animos dono misit Regionis suæ munera, ebur, & mancipia. Rejecerunt Patres munera, cùm inutilia censerent ulla benevolentia signa à Regina dedita moribus corruptissimis, cujus essent epulæ deliciores puerorum jecinora, & puellarum papilla.

20. Mazagoniæ in Africa morabantur per hos annos Christophorus Azavedus, & Bartholomæus Teureirus; hunc anno præsentis mors ex hominum contubernio proturbavit, incolarum non modico luctu propter religiosissima sanctitatis exempla, quibus se probaverat legitimum Societatis filium.

Annus 1638. Soc. 99.

QUINQUE Lusitani ex Europa ad Indos se recepere. Unius cursum Antonii Coëli nondum sacris initiati mors intercidit. Ad Residentiam Capitis viridis missus est P. Joannes Gomius Minister Juniorum Conimbricæ. Ad Hyberniam ex Conimbricensi Collegio transit P. Guilielmus Ureus. In Angolam septem vela solverunt unâ cum Visitatore P. Gregorio Luisio, qui annis octo fuerat in insulis Assorum, & rexerat Angrense Collegium. Sub finem Maji sublati anchoris in altum procecti. Ad oram Guineæ capti sunt ab Hollando myoparone, spe mitius tractati ab Hæreticis, cùm novus Præfectus, altero in pugna cæso, quodam pietatis sensu imbutus vir esset humanissimus.

2. Sesquitertio mense sub ejus fuerant potestate. Delati ad oram sal-tûs Læna; inde navigantes ad insulam D. Jacobi sunt à piratis expositi remoto in littore: à nostris illius Residentiæ habitatoribus humanissimè recreati. Cùm navis Indica unâ cum Comite Linariensi, qui Proregem Indiæ egerat, & nostro Didaco Areda Linariensis Confessario, ad eam insulam appelleret; illam P. Gregorius Luisius cum tribus focis conscendens revertit in Lusitaniam. Patres duo Ruyfius Mellus, & Emmanuel Mendius, exemplo sanè generoso, regressu in patriam omisso, transeunt ad insulam à divo Thoma, & ex ea petiverunt Angolam.

Antonius Franco.

M m

golam.

Profecti ad missiones ultramarinas.

Res Angolæ.

Duo in Mazagonia.

golum. Antonius Ferreira Coadjutor novitius, cum esset necessarius Residentiæ S. Jacobi Patribus, illic manens, brevi de vita excessit.

Missiones,

3. Ex pluribus oppidis sacra missione exultis copiosum proventum, quod res communes sint, prætermitto. Monte majori veteri P. Franciscus Gommus exterminavit hypocrisim latè vagantem inter feminas, quarum regebat spiritum presbyter aut simplex, aut malitiosus. Ut est sexus famineus ad obriendam virtutis opinionem illusionibus, fictionibusve obnoxius, mentiebantur aliquæ rari se ad conspiciendum statum vitæ defunctorum; hos, aiebant, damnatos gehennæ; illos piacularibus flammis; tot istos indigere sacris, ut ignibus eriperentur; at sacra hæc non facienda ab altero, quam à prædicto sacerdote. Extinctis hisce illusionibus, sacerdos Confessarii munere privatus est. Arganilli P. Emmanuel Fernandus introduxit piissimam supplicationem ad finerandum Dominum è cruce depositum. P. Franciscus Teixeira Buareis, & pagis vicinis cunctos incendit ad colendos obsequiis specialibus nostros Protoperentes Ignatium & Xaverium, quorum picturæ & simulacra diversis in templis sunt locata. Persuasionem ejusdem sacerdotis vir dives ac nobilis sumptibus suis excitavit in oppido Villaviridi sacellum S. Francisco Xaverio.

Mors P. Franc.
Gouveæ.

4. Domus Professa 17. Novembris perennaturo ævo transcripsit P. Franciscum Gouveam Provinciae senissimum. Numerabat ætatis annos fere centum, Societatis octogessimum secundum, huic nomen dederat anno 1556. adhuc vivente S. Ignatio, post cujus apotheosim vixit annos sexdecim. Cum pedes Ulyssipone Conimbricam ad tirocinium iter auspicaretur, ut erat inassuetus, tumorem sensit, recurrénsque ad Deum inspicit virum, qui jumentum, quo vehatur, offert, & se via comitem. Ubi accessit ad urbis pomeria, & vir, & jumentum amplius non videbantur. Intellexit Franciscus Angelum Domini fuisse. Inde migravit Eboram. Studiis scientiarum decursus tradidit decennio in Eborensi Academia moralem doctrinam, fuitque è primis, qui eam Eboræ sunt professi. Tractatus, quem Anti-Navarrum dixerat, coëgit Doctorem illum celeberrimum opiniones quam plurimas in libris suis corrigere. Rexit Eborensi Collegium & Academiam, Domum Professam Ulyssiponensem, & totam Provinciam. Clauit omnium virtutum luminibus, ut scribo in ejus vita luci publicæ data.

Obeunt P.
Steph. Coutus,
& P. Petrus
Albuquerqueus,

5. Eboræ 17. Septembris octogenario major horam ultimam explevit P. Stephanus Coutus Olivenfanus. Annos octo docuit humaniores litteras & Rhetoricam, quatuor Philosophiam, duobus & viginti Theologiam in Eborensi Academia, ubi Theologico pallio donatus, & Cancellarium egit. Plurimum delectabatur piorum librorum lectione, unde colligebat exempla singularia, de quibus plerumque sermones instituit. Ibidem 27. Aprilis morte deleretur est P. Petrus Albuquerqueus Guintelensis in diocesi Visensi. Eminerat ingenio ad magisteria. Professus fuerat Philosophiam proximo quadriennio. Supremum dicturus vale suis discipulis locutus est in ea Pauli verba: *Cursum consummavi, fidem servavi, in reliquo reposita est mihi corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus.* Extemplo ut quietem sumeret post tam laboriosum magisterium, in suburbanam Collegii villam secedens, tam violento correptus morbo est, ut septimâ die vitæ curriculum absolverit. Interrogatus, an haberet aliquid, quod pungeret conscientiam? reposuit: nihil esse; solum ex animo dolere, quod vocatus in Societatem vitam non exegerit dignam tam sanctâ familiâ, ac sociis tam sanctis.